

ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਅਤੇ, ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1976 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1077।

14 ਜੁਲਾਈ 1980

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XIN) - ਧਾਰਾ 320 ਅਤੇ 326— 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਸੱਟ-ਕੀ ਸੱਟ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ ਜੋ 'ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ'-ਪੁਰਾਣੀ ਸੱਟ-ਕੀ 'ਗੰਭੀਰ ਹੱਟ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-^ਡਿਊਟੀ ਆਫ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਈ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ - ਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ - 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ 'ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ'। ਕਦਾਈਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੱਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਖਤਰਨਾਕ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਖਤਰੇ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੱਟ ਜੋ ਜਾਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਸੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ' - ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਸੱਟ ਹੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਸੱਟ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਪੁਰਾਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ' ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ', ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੱਟ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਸੀ ਭਾਵ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਖਤਰੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਸ਼ਬਦ ਥੋੜਾ ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 8, 11 ਅਤੇ 12)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਪ, ਇਸਦਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤੋਲਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਡੋਸ ਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੇ 'ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦਾ 8.

(ਪਰਾ 17)।

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1973 CLR 25,**ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ CrI. 1975 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1007 ਦਾ
ਫੈਸਲਾ 8 ਫਰਵਰੀ 1979 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।****ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਕਾਲਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ CrI. 1976 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 355 'ਤੇ
ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਵੱਧ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ**

1976 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਦੋਸ਼ : ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਸਜ਼ਾ: RI ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ 300. ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ RI
ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ।**ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ ਲਈ।****ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਲਈ ਡੀ.ਐਸ.ਕੀਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ,।****ਨਿਰਣਾ****ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.**

ਸੋਹਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਹੰਸ ਰਾਜ, (ਪ. 7) ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੋਹਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। 300 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

(1) ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਗਵਾਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਲ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 9.00 ਵਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਏ

ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਕਾਰਨ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਹਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ।

(2) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੱਟ ਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਜਿਸ ਤੋਂ

ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।'

(3) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਪੀਡਬਲਯੂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਨੋਰਥ ਜ਼ਖਮੀ ਪੀਡਬਲਯੂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਪੀਡਬਲਯੂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(4) ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਓ ਆਪਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3) ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਸੱਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਰਣਨ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਸੱਟ ਪਾਈ ਗਈ। ਜ਼ਖਮੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-:-

ਇੱਕ ਚੀਰਾ ਕੀਤਾ ਚਾਕੂ ਦੇ ਉਤੇ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਮੱਧ ਐਕਸੀਲਰੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ ਦਾ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਪਾਸਾ। ਇਸ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿੱਪਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ. 7 ਦੀ ਛੱਤ ਹੇਠ. ਜ਼ਖਮ ਲਗਭਗ ਲੰਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸੱਟ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੱਟ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਸ-ਰੇ ਅਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਪੀ.ਐਸ. ਬੇਦੀ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2) ਨੇ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੱਟ ਨੂੰ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। i

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। WAIS .ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀਆਂ ਅੱਠ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਿੱਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਧਾਰਾ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ

ਸੱਟਵੀਂ ਓ 1 f ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਅੱਠਵੀਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

, "320. :: ਐਲ

ਅੱਠਵੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਆਮ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ।"

(6) ਸ੍ਰੀ ਇਮਰੀ ਹਰਿੰਦਰ>1 ਸਿੰਘ, ਅਥੀਸੀਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (1) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਧਾਰਾ ਅੱਠਵੀਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਖਤਰੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ" ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ "ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ" ਸਮੀਕਰਨ ਥੋੜਾ ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਸੱਟ ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ। ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ . ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ: -->

"ਕਲਾਜ਼ (8) ਉਹਨਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ - ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮੀਕਰਨ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ,

(1) 1973 CLR 253-

ਜੋ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਟ ਦੀ ਸੱਟ ਨਾਲ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

(7) ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਐਸਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(8) ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੋ ਸਟੈਂਡ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ (1) ਤੋਂ ਸੱਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ (2ndly)] ਸੱਟ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ! ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੱਟ. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ (1) ਸਧਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; (2) ਦੁਖਦਾਈ; (3) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, (4) ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੱਟ. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ. ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ 'ਜੀਵਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ' ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਰ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਟ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 'ਜਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸੱਟ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ' ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੱਟ ਜੋ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।'

(9) ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੱਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ* (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਗਰਦਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਲਗਭਗ 2½ "x J" ਦੇ ਮਾਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿੱਖੇ ਧਾਰ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਚਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਸੈਪਟਿਕ ਬਣ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਤਕਫੇਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ, ਗਰਦਨ 'ਤੇ

ਜ਼ਖਮ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇ CL. 8, ਧਾਰਾ 320, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 'ਗੰਭੀਰ'।

(10) ਪਾਲੇਕਰ, ਜੇ. ਵੀ ਜੈ ਨਰਾਇਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ .ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ 1F x 2' ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘੀ ਛਾਤੀ ਦੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਲਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 'ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਿਆ, ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੱਟ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਸਮੀਕਰਨ 'ਖਤਰਨਾਕ' ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨ 'ਖਤਰੇ' ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੱਟ ਜੋ ਜਾਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਜ਼ਖਮ' ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਸੱਟ ਹੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 320, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੱਟ ਸੀ ਜੋ 'ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ', ਇਹ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੱਟ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਸੀ, ਭਾਵ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਸੀ।

(12) ਕੇ ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ(4), ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ) ਨੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੱਟ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ irxF ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਸਾਫ ਕੱਟ ਮਾਰਜਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ ਸੀ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1930 ਲਾਹੌਰ 305

(3) 1972 CAR 19 (SC)

(4) CrI. 1974 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1490 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 18 ਜਨਵਰੀ 1979 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

ਛਾਤੀ, ਨਿੱਪਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 5"। ਜ਼ਖਮ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਪੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੱਟ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੱਟ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(15) ਐਸ.ਐਸ. ਦੀਵਾਨ, ਜੇ. ਹੇਅਰਬੱਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ (5) ਵਿਚ ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਸ਼ਬਦ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲੋਂ ਨਰਮ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ;

(16) ਏ.ਐਸ.ਬੈਂਸ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਕੋਲਾ ਬਨਾਮ ਜੇ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (6) ਨੇ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਿਰਫ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੱਟ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

(17) ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਈਜ਼ਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਪ, ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) CrI. 1975 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1007' ਦਾ ਫੈਸਲਾ 8 ਫਰਵਰੀ 1979 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

(6) CrI. 1976 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 355 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 1979 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੀ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।
ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਜੀਸੀ' ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਕਿਸ਼ਨ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2205.

ਜੁਲਾਈ 14. 1980.

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XXXVI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 120 ਅਤੇ 121— ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (V ਦਾ 1908)— ਆਰਡਰ 22, ਨਿਯਮ 3, 4 ਅਤੇ 9— ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੌਤ— ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੋਟ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ—ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਨੱਬੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ—ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ—ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੋਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ— ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।
: ; !'

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀਮਾ ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਫਿਰ ਐਕਟ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 121 ਅਬੋਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨੱਬੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਉਸ 'ਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨੱਬੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 121 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ